

**TEMATY NA WEWNĘTRZNĄ CZĘŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA POLSKIEGO OPRACOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W PŁOŃSKU
(MATURA 2010)**

LITERATURA

1. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
2. Od Juliusza Verne'a do Stanisława Lema. Analizując wybrane przykłady, przedstaw ewolucję powieści science-fiction.
3. Analizując wybrane utwory, porównaj literackie obrazy niehumanistycznych światów.
4. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów wybrane ujęcia.
5. Analizując wybrane przykłady literackie, omów funkcje motywu marionetki.
6. Analizując wybrane przykłady literackie, omów funkcje motywu szaleństwa.
7. Spotkania wielkich antagonistów. Scharakteryzuj wybrane ujęcia literackie.
8. Kosmopolity w literaturze. Omów funkcje ich wizerunków na wybranych przykładach.
9. Tragedie W. Szekspira jako tworzywo i inspiracje dla twórców literatury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
10. Różne oblicza szczęścia. Omów wybrane ujęcia na przykładach z różnych epok.
11. Różne sposoby wykorzystania motywu pieniądza. Omów na wybranych przykładach.
12. Artysta jako bohater literacki. Porównaj różne jego kreacje, przywołując wybrane utwory.
13. Tyran i dyktator w literaturze. Analizując wybrane przykłady, przedstaw różne sposoby kreacji tego typu bohatera.
14. Idealiści w zderzeniu z rzeczywistością. Analizując wybrane przykłady, przedstaw sposób kreacji tego typu bohaterów.
15. Dokument i parabola jako dwa sposoby mówienia o współczesności. Porównaj wybrane przykłady literackie.
16. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw różne sposoby wyrażania miłości przez kobietę lub mężczyznę.
17. Elementy fantastyki w utworach literackich. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
18. Motyw smutku w literaturze polskiej. Na wybranych przykładach zanalizuj jego różnorodne funkcje.
19. Różne sposoby wykorzystania motywu podróży. Omów na wybranych przykładach literackich.
20. Antyutopie w literaturze. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
21. Różne sposoby funkcjonowania motywu ojczyzny w literaturze. Omów na wybranych przykładach
22. Motyw samotności w literaturze. Rozważ różne jego ujęcia na podstawie biografii wybranych bohaterów literackich.
23. Różne sposoby funkcjonowania motywu świąt. Omów na wybranych przykładach literackich.
24. Analizując wybrane utwory literackie XX wieku, przedstaw różne funkcje groteski.
25. Rola lektur w życiu bohaterów literackich. Omów na wybranych przykładach.
26. Topos świata – teatru w literaturze. Na wybranych przykładach zanalizuj jego różnorodne ujęcia.
27. Omów funkcje motywu miłości w wybranych utworach literackich.
28. Rola tytułu i motto w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
29. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne funkcje motywu apokalipsy.
30. Literackie obrazy rewolucji. Omów funkcje motywu w wybranych utworach.
31. Rola sceny finałowej w interpretacji tekstu literackiego. Omów na wybranych przykładach.
32. Narrator wobec świata przedstawionego. Zanalizuj różne pozycje narratora na podstawie wybranych utworów literatury XIX i XX wieku.
33. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne ujęcia tematu emigracji w literaturze polskiej XIX i XX wieku.
34. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw różne ujęcia motywu miasta.
35. Odwołania do motywów franciszkańskich. Omów na wybranych przykładach funkcje tych nawiązań w poezji polskiej.
36. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne sposoby upamiętniania wydarzeń historycznych.

37. Metamorfoza bohatera. Porównaj sposób ujęcia motywu, analizując wybrane utwory literackie z różnych epok.
38. Różne sposoby funkcjonowania tradycji homeryckiej w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
39. Różne sposoby kształtowania przestrzeni w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
40. Tendencje do heroizacji i deheroizacji bohaterów. Omów ich celowość na wybranych przykładach literackich.
41. Różnorodność funkcjonowania symbolu ptaka w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
42. Różne sposoby kreacji portretu wroga. Omów na wybranych przykładach literackich.
43. Różne sposoby kreacji portretu mieszczanina. Omów na przykładzie wybranych utworów literackich.
44. Powstanie warszawskie w literaturze. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia motywu.
45. Pamiętniki i motywy autobiograficzne w literaturze. Omów na wybranych przykładach funkcje subiektywnego postrzegania świata.
46. Analizując wybrane utwory literackie, określ różne formy buntu młodych.
47. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne znaczenia motywu rozstania.
48. Symbol i/lub alegoria jako sposoby mówienia o rzeczywistości. Rozważ ich rolę w wybranych utworach literackich.
49. Drzewo w literaturze różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach funkcje motywu.
50. Różne sposoby kreowania pokoleń straconych. Omów na wybranych przykładach literackich.
51. Różne sposoby wykorzystania motywu powrotu do lat dziecińczych. Omów na wybranych przykładach literackich.
52. Inspiracje szekspirowskie w literaturze i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
53. Różne ujęcia motywu przyjaźni. Omów na wybranych przykładach literackich.
54. Motyw labiryntu w literaturze. Omów różne jego ujęcia na wybranych przykładach.
55. Różne kreacje artysty w literaturze. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
56. Różne spojrzenia na wieś w literaturze. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
57. Różne portrety Żydów w literaturze. Omów sposób kreacji bohaterów na wybranych przykładach.
58. Literackie portrety dzieci. Omów sposób kreacji bohaterów na wybranych przykładach.
59. Portret inteligenta w literaturze. Określ sposoby jego kreacji na wybranych przykładach.
60. Funkcje śmiechu i żartu w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
61. Różne sposoby funkcjonowania motywu prowincji. Omów na wybranych przykładach literackich.
62. Etos rycerza. Omów na wybranych przykładach literackich funkcje różnych kreacji bohatera.
63. Aluzja literacka. Omów na wybranych przykładach funkcje nawiązań do innych dzieł.
64. Relacje mistrz – uczeń. Omów na wybranych przykładach literackich funkcje wzajemnej inspiracji.
65. Analizując wybrane utwory literackie, wykaż różne funkcje motywu uczy.
66. Mity, legendy, opowieści jako tworzywo literackie. Omów na wybranych przykładach różne funkcje nawiązań do tych form przekazu.
67. Analizując wybrane utwory literackie, przedstaw funkcje różnych ujęć motywu domu.
68. Różne ujęcia motywu jesieni w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
69. Człowiek a społeczeństwo. Omów na wybranych przykładach wzajemne relacje między jednostką a zbiorowością.
70. Topos Arkadii w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne funkcje tego motywu.
71. Portrety kobiet w literaturze. Porównaj ich wizerunki na podstawie wybranych utworów z jednej epoki.
72. Motyw ślubu i wesela w literaturze. Omów na wybranych przykładach funkcje jego ujęć.
73. Różne sposoby opowiadania o doświadczeniach wojennych. Przedstaw, odwołując się do wybranych utworów literackich XX wieku.
74. Różnorodność funkcji współczesnego reportażu. Omów na wybranych przykładach.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
2. Literackie i filmowe wizje Litwy. Porównaj sposoby ujęć w wybranych tekstach kultury.
3. Różne koncepcje teatru XX wieku. Omów na wybranych przykładach.

4. Motywy orientalne w tekstach kultury. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
5. Obraz zagłady w dziełach literackich i filmowych. Omów sposób ujęcia motywu na wybranych przykładach.
6. Kultura średniowieczna źródłem inspiracji dla współczesnej literatury fantastyki. Omów na wybranych przykładach.
7. Sposoby budowania nastroju w literaturze i przedstawieniu teatralnym. Omów na wybranych przykładach.
8. Różne sposoby mówienia o przeszłości bohatera w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
9. Różne sposoby kreowania postaci historycznych w tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
10. Różne sposoby przedstawiania tragedii narodu żydowskiego w tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
11. Motyw rzeki w literaturze i sztuce. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
12. Zanalizuj przykłady wykorzystania tradycji ludowej jako źródła inspiracji w twórczości wybranych poetów, malarzy i muzyków.
13. Wizja Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
14. Różne sposoby funkcjonowania wybranego motywu mitologicznego w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
15. Różne sposoby funkcjonowania wybranego motywu biblijnego w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
16. Różne ujęcia motywu wiosny w sztuce i literaturze. Omów na wybranych przykładach.
17. Portret Sarmaty w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach sposób kreacji jego wizerunku.
18. Funkcje motywu tańca w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
19. Różne funkcje motywu macierzyństwa w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
20. Różne ujęcia motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
21. Sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
22. Różne ujęcia motywu raju w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
23. Różne ujęcia motywu powitania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
24. Na przykładzie wybranych dzieł przedstaw symbolikę światła i ciemności w literaturze i sztuce.
25. Różne funkcje motywu mogił w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
26. Różne ujęcia motywu Madonny w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
27. Funkcje brzydoty w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
28. Na przykładzie wybranych dzieł przedstaw symbolikę kolorów w literaturze i sztuce.
29. Zapis smutku w literaturze i muzyce. Omów na wybranych przykładach.
30. Różne ujęcia motywu matki cierpiącej w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
31. Na podstawie wybranych dzieł omów sposoby mówienia o przemijaniu w poezji i malarstwie.
32. Różne sposoby kreacji bohaterów w sutannie i habicie. Omów na przykładzie wybranych dzieł literackich i filmowych.
33. Symbolika stroju w różnych tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
34. Literackie i malarskie sposoby wyrażania uczucia miłości. Omów na wybranych przykładach.
35. Różne funkcje pejzażu wiejskiego w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
36. Język filmu i język literatury. Porównaj dzieło literackie i jego filmową adaptację.
37. Sposoby kreowania postaci historycznych w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
38. Portret Niemca w literaturze XX wieku i filmie. Przedstaw na wybranych przykładach różne sposoby kreowania jego wizerunku.
39. Obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Omów funkcje wybranych ujęć na podstawie dzieł literackich i filmowych.
40. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Przedstaw jego funkcje na wybranych przykładach.
41. Powstanie listopadowe w literaturze i malarstwie. Omów różne ujęcia motywu na wybranych przykładach.
42. Różne funkcje piękna i szpetoty kobiecego ciała w sztuce i literaturze. Omów na wybranych przykładach.
43. Różne ujęcia motywu zimy w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.

44. „Szary człowiek też jest bohaterem”. Omów sposób jego kreacji na podstawie wybranych tekstów kultury.
45. Różne ujęcia obrazu bitwy w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
46. Różne funkcje obrazu powitania w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
47. Prowokacja artystyczna w literaturze i sztuce. Omów jej funkcje na wybranych przykładach.
48. Architektura jako inspiracja dla twórców literatury. Omów funkcje nawiązań na wybranych przykładach.
49. Dzieło malarskie jako inspiracja dla twórców literatury. Omów funkcje nawiązań na wybranych przykładach.
50. Polska historia jako temat literatury i malarstwa polskiego w XIX wieku. Omów na wybranych przykładach.
51. Ideał kobiecego piękna w malarstwie i poezji. Omów jego ujęcia na przykładzie tekstów kultury wybranej epoki.
52. Różne funkcje pejzażu górskiego w poezji i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
53. Malarstwo oraz tekst literacki jako ilustracja światopoglądu epoki. Omów na wybranych przykładach.
54. Różne sposoby kreacji Boga w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
55. Kicz w literaturze i sztuce. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
56. Różne funkcje motywu ruin w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
57. Motyw Rzymu w literaturze i malarstwie. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
58. Rola inspiracji biblijnych we współczesnej literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
59. Porównaj wybrany dramat z jego sceniczną realizacją, oceniając koncepcję reżysera.
60. Motywy oniryczne w literaturze, sztuce i filmie. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
61. „Kraj lat dzieciennych” w literaturze i filmie. Omów funkcje motywu na wybranych przykładach.
62. Problemy filmowej adaptacji. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem.
63. Odwołując się do wybranych przykładów, omów funkcje naturalistycznego obrazowania w literaturze i sztuce XIX i XX wieku.
64. Polscy harcerze w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach sposoby ich kreacji.
65. Motyw Paryża w literaturze i filmie. Omów jego funkcje na wybranych przykładach.
66. Klasycyzm jako sposób ukazania świata w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
67. Sposoby wizualizacji dobra i zła w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
68. Człowiek i natura. Przedstaw różne ujęcia tego problemu w wybranych dziełach literackich i malarskich.
69. Komiks jako synteza sztuk. Omów na wybranych przykładach.
70. Różne obrazy rewolucji w literaturze i sztuce. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.

JEZYK

1. Analizując wybrane przykłady, scharakteryzuj nowomowę jako język propagandy.
2. Ekspansja języków obcych na język polski na początku XXI wieku. Omów zjawisko na podstawie wybranych przykładów z języka prasy, telewizji i reklam.
3. Artystyczne funkcje języka mówionego w poezji współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
4. Kicz językowy w tekstach piosenek disco polo. Wykaż jego przejawy na wybranych przykładach.
5. Frazeologizmy jako tworzywo poetyckie. Omów na wybranych przykładach ze współczesnej liryki polskiej.
6. Język mówiony jako tworzywo literatury. Omów jego artystyczną funkcję na wybranych przykładach.
7. Funkcje języka potocznego w literaturze współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
8. Ekspansja języków obcych we współczesnej polszczyźnie. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
9. Perswazyjna funkcja języka reklamy. Omów, odwołując się do wybranych przykładów.
10. Język jako narzędzie manipulacji. Omów zjawisko na podstawie języka mediów.
11. Wpływ literatury na współczesną frazeologię polską. Przedstaw na przykładzie wybranych artykułów prasowych i przemówień politycznych.
12. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów, odwołując się do wybranych tekstów oświeceniowych i współczesnych.
13. Omów na przykładach wybranych wypowiedzi funkcje eufemizmów we współczesnej polszczyźnie.

14. Omów na wybranych przykładach funkcje zwrotów grzecznościowych używanych we współczesnej polszczyźnie.
15. Mowa zakochanych w romantyzmie i neoromantyzmie. Porównaj wybrane przykłady.
16. Przedstaw funkcje zdrobnień w wybranych tekstach literackich.
17. Mechanizmy powstawania błędów językowych. Zilustruj przykładami z języka mediów.
18. Zapożyczenia językowe we współczesnej polszczyźnie. Oceń na wybranych przykładach zasadność ich stosowania.
19. Funkcje języka ezopowego w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.
20. Literackie aluzje i nawiązania w języku reklamy.. Omów ich funkcje na wybranych przykładach.
21. Archaizacja w utworach XIX wieku. Omów różne zabiegi stylizacyjne i ich funkcje w wybranych tekstach literackich.
22. Stylizacja środowiskowa w utworach XIX i /XX wieku. Omów różne zabiegi stylizacyjne i ich funkcje w wybranych tekstach.
23. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
24. Omów pochodzenie wybranych nazw miejscowych Twojego regionu, uwzględniając tendencje nazewnicze.
25. Scharakteryzuj język piosenek wybranego zespołu młodzieżowego i wyjaśnij mechanizm jego oddziaływania na młodych ludzi.
26. Komizm słowny i jego funkcje w utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
27. Żargon uczniów Twojej szkoły. Omów cechy języka charakterystyczne dla gwary uczniowskiej.
28. Retoryka i jej funkcje w utworze. Omów na wybranych przykładach.
29. Forma językowa nazw sklepów, kawiarni, instytucji w Twoim mieście. Oceń ją pod względem poprawności i stylistyki.
30. Omów pochodzenie nazw ulic w Twoim mieście, uwzględniając tendencje nazewnicze.
31. Na podstawie analizy języka wybranego czasopisma omów tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny.
32. Funkcje neologizmów w poezji XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
33. Scharakteryzuj wzorce mów publicznych na podstawie wybranych przykładów.
34. Język współczesnych kultur alternatywnych. Zanalizuj na podstawie wybranego materiału.
35. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa. Porównaj sposoby wykorzystania środków językowych, analizując wybrane współczesne teksty propagandowe.
36. Funkcje nazw własnych w utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
37. Wpływy języka angielskiego na współczesną polszczyznę. Oceń zasadność zapożyczeń na wybranych przykładach.